

Dr. sc. Gašper ŠMID
Arhiv Republike Slovenije
gasper.smid@gov.si

Stručni rad/Professional paper
UDK/UDC: 93/94:930.25(497)"1919/1939" (093)

**SI AS 2058, ZBIRKA STENOGRAFSKIH BILJEŠKI
ZAPISNIKA SJEDNICA PREDSTAVNIŠTVA, SENATA I
SKUPŠTINE KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA,
ODNOSNO KRALJEVINE JUGOSLAVIJE (1919-1939)**

Apstrakt: *Predstavljanje štampanih zapisnika stenografskih bilješki sjednica i zasjedanja Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919, Zakonodavnog odbora narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1921-1922, Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine), 1932, Senata Kraljevine Jugoslavije, 1932-1939. i Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije.*

Zbirka je predstavljena na Savjetovanju - Tuzlanski arhivski dani, Tuzla, 27 - 28. septembar 2019. Namjena tog rada je bila prikaz mogućnosti upotrebe konkretnog arhivskog gradiva na daljinu, što je u trenutnim kriznim vremenima korona virusa i jedini mogući način i put.

Ključne riječi: *Narodna historija 1919-1939., Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevina Jugoslavija, zapisnik sjednica - stenografske bilješke sjednica i zasjedanje odbora, Skupštine i Senata Kraljevine SHS i Kraljevine Jugoslavije.*

**SI AS 2058, COLLECTION OF THE MINUTES FROM STENOGRAPHIC
NOTES TAKEN AT THE MEETINGS OF THE REPRESENTATIVE
BODIES, THE SENATE AND THE ASSEMBLY
OF THE KINGDOM OF SERBS, CROATS AND SLOVENES AND THE
KINGDOM OF YUGOSLAVIA (1919-1939)**

Abstract: *Presentation of the printed minutes based on the stenographic notes taken at the meetings and sessions of the Provisional People's Representative Body of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (Kingdom of SHS), 1919, Legislative Committee of the People's Assembly of the Kingdom of SHS, 1921-1922, People's Representative Body of the Kingdom of Yugoslavia (the senate and the people's assembly), 1932, the Senate of the Kingdom of Yugoslavia, 1932-1939 and the People's Assembly of the Kingdom of Yugoslavia.*

The collection was presented at the conference Tuzlanski arhivski dani held in Tuzla on September 27-28, 2019. The aim of the paper is to demonstrate the possibility of online access to archival records, which in current worldwide coronavirus shutdown is actually the only possible way of accessing them.

Key words: National history 1919-1939, the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, the Kingdom of Yugoslavia, meeting minutes – stenographic notes of the meetings and sessions of committees, the assembly and the Senate of the Kingdom of SHS and the Kingdom of Yugoslavia.

Uvod

Kratak historijat Zbirke stenografskih bilješki zapisnika sjednica predstavništva, senata i skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, je Arhivu Republike Slovenije, Zvezdarska 1, u Ljubljani, predala Državna skupština Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana. Gradivo je nastalo u periodu između 1919-1939. godine. Količinski ga ima 1,2 dužna metra ili 12 kutija "klasičnog" arhivskog formata. Zbirku stenografskih zabilješki zapisnika sjednica Kraljevine, sakupila je Knjižnica Predstavništva Vlade Narodne Republike Slovenije, što se vidi iz žigova i originalnih naljepnica s njenim signaturama. Zbirka je u fragmentarnom stanju dospjela u Dokumentacijsko-knjizični odjel Narodne skupštine Republike Slovenije.

Sadržajno bi mogli tvrditi, da je riječ o štampanoj objavi arhivskih izvora, jer je to štampana transliteracija zapisnika stenografskih bilješki sjednica, zasjedanja Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919, Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1921-1922, Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine), 1932, Senata Kraljevine Jugoslavije, 1932-1939. i Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije. Zapisnici sjednica i zasjedanja su na srpskohrvatskom jeziku (na srpskom, hrvatskom) i na slovenskom jeziku, pisani pismom štampane latinice ili štampane čirilice, ovisno o tome kojim jezikom je govorio političar u raspravi.

Svi stvaraoci gradiva navedene zbirke¹ imali su svoje sjedište u Beogradu, djelovali su u različitim periodima između dva svjetska rata, u periodu 1919-1939. godine, i to: Privremeno Narodno predstavništvo Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Zakonodavni odbor Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca,

¹ Osnovna literatura o stvaraocima: dr. Henrik Steská: *Organizacija državne uprave*, Ljubljana 1937, *Krajevni leksikon Dravske banovine*, Ljubljana 1937, *Spominski zbornik Slovenije*, Ljubljana 1939, *Splošni pregled Dravske banovine*, Ljubljana 1939; Sergij Vilfan, *Pravna zgodovina Slovencev od naselitve do zloma stare Jugoslavije*, Ljubljana 1961, *Slovenska kronika XX. stoletja 1900–1941*, Ljubljana 1995, *Kronika 20. stoletja 1930–1939*, Ljubljana 2000; Gašper Šmid, *Uprava Dravske banovine 1929–1941*, Ljubljana 2003, *Dravska banovina v drugi polovici tridesetih let in vpliv Slovencev v Kraljevini Jugoslaviji (1935–1941)*, DKUM.

Narodno predstavništvo Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine), Senat Kraljevine Jugoslavije, Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije.

Gradivo je sakupila Knjižnica Predsjedništva vlade Narodne Republike Slovenije, što je pregledno iz otisaka žigova i originalnih naljepnica s njenim signaturama. Zbirka je u fragmentarnom stanju prispjela u Dokumentacijsko-knjžnični odjel Državnog odbora Republike Slovenije. Po dogovoru između nadležne arhivistice iz Arhiva Republike Slovenije i arhivistice u Državnoj skupštini, odlučeno je da će zbirka biti lakše dostupna širem krugu korisnika u Arhivu Republike Slovenije i zato je u decembru 2010. došlo do preuzimanja zbirke.²

Kako je već bilo rečeno, navedenu zbirku je sakupila Knjižnica Predsjedništva Vlade Narodne Republike Slovenije, koja je izradila i popis preuzimanja, koji je još bio dopunjena u Arhivu Republike Slovenije zbog kasnije digitalizacije.³ Zbirka je 2010. godine bila digitalizirana u cijelosti i dostupna korisnicima bez ograničenja, na portalu Sistory – Zgodovina Slovenije (Historija Slovenije), na internetskoj stranici Arhiva Republike Slovenije.

Odluka o saradnji između Instituta za noviju historiju i Arhiva Republike Slovenije

Zbirka predstavlja jedan od ključnih izvora za istraživanje političke historije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije. Iz zapisnika sjednica se vidi uloga i značaj slovenske politike, kao i politike drugih naroda nekadašnjih zajedničkih Kraljevina. To gradivo je bitan izvor za proučavanje parlamentarnih iskustava u prvoj Jugoslovenskoj državi, te idejnog razvoja - narodnopolitičkih, državnopravnih, te socijalnoprivrednih nazora i politike slovenskih i drugih stranaka u periodu između 1919-1939. godine. Njen sadržaj je relevantan za proučavanje cijelokupne Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, njene politike i korelacije između tri jugoslovenska naroda.

Preuzimanje Zbirke stenografskih zabilješki zapisnika sa sjednica Predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, tj. Kraljevine Jugoslavije nije bio planiran i zato nisu bila planirana ni sredstva za njegovu dalju stručnu obradu. U Sloveniji projekat digitalizacije historijskih izvora i literature vodi Institut za noviju historiju⁴, koji je i autor portala: Sistory – Zgodovina Slovenije (Historija Slovenije).

² Za Državni zbor Republike Slovenije građu je predala Nataša Mlinarič, a za Arhiv Republike Slovenije ju je preuzeo Gašper Šmid.

³ Popis preuzimanja napravila je Cvetka Varga Luthar, a u Arhivu Republike Slovenije ga je za potrebe digitalizacije dopunio Gašper Šmid.

⁴ Institut za noviju historiju bivši je Institut za historiju radničkog pokreta sa sjedištem na Kongresnom trgu 1 u Ljubljani koji se u 2020. godini, seli na novu lokaciju, Privoz 6, takođe u Ljubljani, u blizini Arhiva Republike Slovenije.

Projekt

Arhiv Republike Slovenije (ARS) i Institut za noviju historiju (INZ), oba iz Ljubljane su zaključili ugovor o saradnji. Dogovoren je bilo, da DVD-e sa PDF, meta podacima i TIFF-i dobije ARS samo za potrebe Arhiva, odnosno na čuvanje. INZ upotrebu TIFF-datoteke za svaki slučaj posebno, odobrava pismeno. Arhiv Republike Slovenije meta podatke može unijeti u svoju bazu, iako ti podaci ne smiju biti javno dostupni. Javno dostupni su samo na portalu Sistory. Linkovi na pretraživačima bi trebali biti obostrani - na nivou PDF-a. Do opoziva, koji bi trebao biti zaključen između INZ i Arhiva Republike Slovenije u obliku aneksa ugovora, na portalu Sistory objavljen gradivo je zaključano, tj. omogućeno je samo njegovo štampanje. Meta podatke Sistory može posredovati na portal DARIAH, odnosno u druge srodne sisteme. Kada gradivo bude objavljeno na portalu Sistory (u rubrici Arhiv Republike Slovenije), INZ može kao vlasnik PDF-datoteka unutar portala stvarati dodatne rubrike i poveznice na postojeće gradivo (Izvori-Štampani izvori). Arhiv Republike Slovenije je želio da se gradivo opremi s tzv. vodenim znakom, koji je propisan tehnološkim standardima u arhivskim jedinicama. O migraciji e-gradiva bilo je potrebno posavjetovati se još i sa pravnom službom, jer je gradivo javno dostupno samo na portalu Sistory - dokle taj portal ili njegov pravni naslednik postoji, odnosno garantuje standarde upotrebljivosti formata zapisa gradiva.

Postupak obrade gradiva

- predstavnik Arhiva Republike Slovenije definiše jedinice i strukturu gradiva,
- podizvođač (INVITA) i informatičar Arhiva Republike Slovenije definišu strukturu meta podataka,
- predstavnik INZ i Arhiv Republike Slovenije traže, tj. nađu gradivo za testiranje, uzorak gradiva,
- izabrani ponuđač za skeniranje izrađuje uzorak PDF, ocr i xml (10 strana, različita tipologija, cirilica) i predstavnici Arhiva Republike Slovenije i podizvođač pregledaju, da li odgovaraju svim standardima (ocr, meta podaci ...),
- izabrani ponuđač napravi digitalizaciju ukupnog gradiva,
- Arhiv Republike Slovenije pregleda to gradivo i prenosi meta podatke u informatički (elektronski) sistem Arhiva Republike Slovenije, te dodaje linkove u XML,
- digitalizirano gradivo i popravljeni meta podaci predaju se INZ-u,
- podizvođač dodaje gradivo na portal Sistory.

Staratelj nad gradivom – Arhiv Republike Slovenije je tada stručno pripremio i uredio gradivo za digitalizaciju. Samu digitalizaciju i internetsku (mrežnu) objavu finansirao je i izveo INZ. S Ugovorom o saradnji su postali nosioci „autorskih

prava“ nad snimljenim gradivom, a u slučaju prenosa snimaka gradiva trećim licima, zaključio bi se novi tripartitni sporazum, koji bi uređivao novonastale odnose.

Tehnički digitalizaciju te zbirke arhivskog gradiva, izvelo je preduzeće Mikrografija d.o.o. u svojim prostorima u Novom mestu na osnovu Posudbenog ugovora i aneksa. Ugovor je bio zaključen 20. oktobra 2010, sa zadnjim aneksom bilo je vraćeno i zadnje posuđeno i digitalizirano gradivo 8. decembra 2010. godine. Cjelokupni projekt digitalizacije za 1,2 dužna metra arhivskog gradiva je trajao dobar mjesec i po dana.

Dana 14. marta 2011. godine INZ je Arhivu Republike Slovenije predao na čuvanje: 120 DVD-a s datotekama i PDF i TIFF gradiva zbirke SI AS 2058, Zbirku stenografskih bilješki zapisnika sa sjednica predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije (1919-1939). Digitalizirano gradivo zbirke SI AS 2058 odnosno datoteke PDF i TIFF, je finansirao INZ, a predati su na čuvanje Arhivu Republike Slovenije. Arhiv Republike Slovenije ih može koristiti samo za potrebe arhiva, odnosno korisnika u čitaonici.

Cjelokupno digitalizirano gradivo te zbirke je javno dostupno na portalu Sistory, koji je nastao u okviru programa: Historija Slovenije – Istraživačke infrastrukture slovenske historiografije na Institutu za noviju historiju u Ljubljani, koja želi upozoriti širu javnost o dostupnosti zapisnika sjednica Predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije (1919-1939).

Kratki sadržaj zbirke tj. kako su popisane pojedinačne jedinice

Zapisnici sjednica i zasjedanja, zapisani su u štampanoj formi na srpskohrvatskom (srpskom, hrvatskom), slovenskom jeziku, na latinici ili cirilici. Zbirka predstavlja jedan od ključnih izvora za istraživanje političke historije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Jugoslavije, te uloge i značaja tri jedinstvena naroda u njoj. Gradivo je bitan izvor za proučavanje slovenskih, hrvatskih i srpskih parlamentarnih iskustava u prvim jugoslovenskim državama, te razvoja idejno i narodnopolitičkih, državnopravnih, te socijalnoprivrednih nazora i politike u periodu 1919-1939.

Gradivo je popisano hronološki i po cijelinama (fondovima), koji su nastali u periodu Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919, Zakonodavne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1921-1922, Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine) 1929-1941, Senata Kraljevine Jugoslavije, 1929-1941. i Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije 1929-1941. Tom prilikom pri popisu je uzeta u obzir: tehnička jedinica (arhivska kutija), popisna jedinica, stara signatura iz knjižnice Vlade Narodne Republike Slovenije, naziv predmeta sa stvaraocem i datumom sjednice, godina sjednice i u napomenama još redni rimski broj knjige, koja je navedena kod pojedinačnih zapisnika (sa dva izuzetka).

Za bolje razumijevanje i uvid u sadržaj predstavitićemo šest popisnih jedinica:

- SI AS 2058/1; 1919; II; 229

Stenografske zabilješke Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1. poziv, od 1. do 19. sjednice, od 3. jula 1921. do 19. oktobra 1921; 2. poziv, 1. i 2. prethodni sastanak, 21. i 22. oktobra 1921, do 15. decembra 1921.

- SI AS 2058/2; 1921; II; 230

Stenografske zabilješke Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1. saziv, od 1. do 19. sjednice, od 3. jula 1921. do 19. oktobra 1921; 2. saziv, 1. i 2. prethodni sastanak, 21. i 22. oktobar 1921, od 1. do 30. sjednice, od 24. oktobra 1921. do 15. decembra 1921.

- SI AS 2058/3; 1921-1922; II, 230

Stenografske zabilješke Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrata i Slovenaca, 2. saziv, od 31. sjednice do 79. sjednice, od 16. decembra 1921. do 19. juna 1922.

- SI AS 2058/4; 1932; 1752 608

Stenografske zabilješke Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine), vanredni saziv, 1. redovni sastanak senata i skupštine, 18. januara 1932. i od 2. redovnog sastanka do 5. redovnog sastanka, od 25. januara 1932. do 27. januara 1932.

- SI AS 2058/5; 1932; II; 241

Stenografske zabilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, redovni saziv, od 1. redovnog do 15. redovnog sastanka, od 20. oktobra 1932. do 21. decembra 1932.

- SI AS 2058/21; 1932-1933, 1755, 1756, 1757, 611, 612, 613.

Stenografske zabilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, knjiga I, redovni saziv, od 1. redovnog sastanka do 20. redovnog sastanka, od 20. oktobra 1932. do 16. decembra 1932. redovni saziv, od 21. redovnog sastanka do 28. redovnog sastanka, od 7. februara 1933. do 18. februara 1933; knjiga III, redovni saziv, od 20. februara 1933. do 11. marta 1933. godine.

Još nekoliko mogućnosti za traženje digitalizatora SI AS 2058 na internetskim stranicama

Svi digitalizirani snimci gradiva te zbirke su javno dostupni na portalu Sistory, koji nastaje u okviru programa Zgodovina (Historija) Slovenije – Istraživačke infrastrukture slovenske historiografije Instituta za noviju historiju u Ljubljani.

Osnovno istraživanje na tom slovenskom historijskom portalu.

Prva varijanta:

Najprije preko internetskog pretraživača (npr: Google) upišemo Sistory, nastavljamo u grupi „Viri“ (izvori), kliknemo na: „Arhivski viri“ (arhivski

izvori), potražimo Arhiv Republike Slovenije .. i već smo na SI AS 2058, Zbirka stenografskih bilješki (zabilješki), 1919-1939. i odmah dolazimo do Fajla: SI AS 2058/1- Stenografske zabilješke privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919, koji nam pokazuje snimljeni tekst: Stenografske zabilješke Privremenog Narodnog predstavništva Srba, Hrvata i Slovenaca; 1919. godine, 5-40. redovnog sastanka; jezik: višejezično; vrsta gradiva: tekst; godina: 1919. i pojedinačni radovi na primjer: 5. redovni sastanak (22. mart 1919, Beograd). Nakon toga slijedi još PDF (formati), klik na „Prenesi“ i na kraju „Odpri“ (otvori), nakon čega je pred nama prvi skenirani zapis – zapisnik sjednice.

Druga varijanta:

Skraćeno traženje po SISTORY. Osnovno traženje po slovenskom historijskom portalu. U internetski pretraživač unesemo signaturu zbirke: SI AS 2058 i već nam se otvara poveznica: <http://hdl.handle.net/11686/2693> - AS 2058, Zbirka stenografskih zabilješki sa zapisnika sjednica Predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Jugoslavije 1919-1939, automatski se otvara datoteka: SI AS 2058/1 – stenografske bilješke Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1919/Stenografske bilješke Privremenog Narodnog predstavništva Srba, Hrvata i Slovenaca; 1919. godine; 5-40. redovnog sastanka, jezik: višejezično; vrsta gradiva: tekst; godina: 1919- 5. redovni sastanak (22. mart 1919, Beograd). Kliknemo na PDF, slijedeći klik na „Prenos“ i još „Odpri“ (otvori) i pred nama je prvi skenirani zapisnik.

Ovako npr. izgledaju Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije:

Vanredni saziv za 1939.godinu.

Knjiga I

Od I Prethodnog do XV redovnog sastanka

Od 16. januara do 17. marta 1939. godine

Jezik: srpski/srpski-ćirilica/slovenski

Vrsta gradiva: tekst

Godina: 1939.

Taj rad iz Arhiva Republike Slovenije je slobodno dostupan.

Stalna poveznica: <http://hdl.handle.net/11686/3027>

Npr. pojedinačni rad:

Naslovnica

Sadržaj:

- I prethodni sastanak (16. januar 1939, Beograd)
- II prethodni sastanak (17. januar 1939, Beograd)
- III prethodni sastanak (3. februar 1939, Beograd)
- IV prethodni sastanak (4. februar 1939, Beograd)
- V prethodni sastanak (16. februar 1939, Beograd)

- I redovni sastanak (16. februar 1939, Beograd)
- II redovni sastanak (17. februar 1939, Beograd)
- III redovni sastanak (28. februar 1939, Beograd)
- IV redovni sastanak (1. mart 1939, Beograd)
- V redovni sastanak (2. mart 1939, Beograd)
- VI redovni sastanak (3. mart 1939, Beograd)
- VII redovni sastanak (4. mart 1939, Beograd)
- VIII redovni sastanak (6. mart 1939, Beograd)
- IX redovni sastanak (7. mart 1939, Beograd)
- X redovni sastanak (8. mart 1939, Beograd)
- XI redovni sastanak (9. mart 1939, Beograd)
- XII redovni sastanak (10. mart 1939, Beograd)
- XIII redovni sastanak (11. mart 1939, Beograd)
- XIV redovni sastanak (14. mart 1939, Beograd)

U prijedlogu budžeta državnih rashoda i prihoda - RASHODI

U prijedlogu budžeta državnih rashoda i prihoda - PRIHODI

XV redovni sastanak (17. mart 1939, Beograd)

Datoteke

Detaljan opis

Poveznica sa Zbirkom podataka Arhiva Republike Slovenije

Svi metapodaci

Treća varijanta:

2011. godine na Sistory je bila podjela Izvori/Arhivski izvori, dopunjena s daljom podjelom Arhiv Republike Slovenije, u kojem je do sada u cijelosti digitalizirana samo naša, već bezbroj puta spomenuta, zbirka SI AS 2058.

Pored osnovnih informacija, historijata o Arhivu Republike Slovenije nakon toga je detaljnije s historijatom stvaralaca i historijatom samog gradiva, predstavljena u 2010. godini, digitalizirana Zbirka stenografskih bilješki zapisnika sjednica Predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, koja je predstavlja kao jedan od ključnih izvora za istraživanje političke historije prve Jugoslavije, te uloge i značaja slovenske politike u njoj. Dalje, Zbirka je bitan izvor za proučavanje parlamentarnih iskustava Slovenaca, Srba, Hrvata ... u prvoj jugoslovenskoj državi, idejno i narodnopolitičkim, državnopravnim, te socijalnoprivrednim nazora i politike slovenskih i drugih stranaka u periodu 1919-1938.

AS 2058, Zbirka stenografskih bilješki, zapisnika sjednica Predsjedništva, Senata i Skupštine Kraljevine Jugoslavije 1919-1939.

- SIAS 2058/1, Stenografske bilješke Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919.
- SI AS 2058/2, Stenografske bilješke Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenca, 1921.

- SI AS 2058/3, Stenografske bilješke Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenca, 1921-1922.
- SI AS 2058/4, Stenografske bilješke Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine), 1932.
- SI AS 2058/5, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1932.
- SI AS 2058/6, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1933.
- SI AS 2058/7, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1933.
- SI AS 2058/8, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1933.
- SI AS 2058/9, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1933-1934.
- SIAS 2058/10, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1934.
- SIAS 2058/11, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1934.
- SI AS 2058/12, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1934-1935.
- SI AS 2058/13, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1935-1936.
- SIAS 2058/14, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1937.
- SI AS 2058/15, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1936-1937.
- SIAS 2058/16, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1937.
- SI AS 2058/17, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1937-1938.
- SIAS 2058/18, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1932.
- SIAS 2058/19, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1932.
- SIAS 2058/20, Stenografske bilješke Senata Kraljevine Jugoslavije, 1939.
- SI AS 2058/21, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1932-1933.
- SI AS 2058/22, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1933.
- SI AS 2058/23, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1933-1934.
- SI AS 2058/24, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1934.
- SI AS 2058/25, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1934-1935.
- SI AS 2058/26, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1935.
- SI AS 2058/27, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1936.
- SI AS 2058/28, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1936-1937.
- SI AS 2058/29, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1937.

- SI AS 2058/30, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1937.
- SI AS 2058/31, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1937-1938.
- SI AS 2058/32, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1938.
- SI AS 2058/33, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1938.
- SI AS 2058/34, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1931-1932.
- SI AS 2058/35, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1932.
- SI AS 2058/36, Stenografske bilješke Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, 1939.

Još jedna mogućnost:

U Internetski pretraživač unesemo SI AS 2058 i uz pomoć prvog klika, pokazat će nam se naslov: Zbirka stenografskih bilješki zapisnika sa sjednica predstavništva... Sa narednim klikom dolazimo na internetsku stranicu Ministarstvo za javnu upravu Republike Slovenije na OPSI – Otvoreni podaci Slovenije. S klikom na prvi PDF (Prenos PDF) povezani smo s bazom Arhiva Republike Slovenije: Pregledi i pretrage po Zbirci podataka ARS, gdje su dati „tehnički podaci“ o toj zbirci; s klikom na PDF u drugom redu (Prenos PDF) otvorit će se datoteke digitaliziranih zapisnika sjednica.

Zaključak

Gradivo sadrži transliteraciju zapisnika stenografskih bilješki sjednica i zasjedanja Privremenog Narodnog predstavništva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1919), Zakonodavnog odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1919), Zakonodavstvo odbora Narodne skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1921-1922), Narodnog predstavništva Kraljevine Jugoslavije (Senata i Narodne skupštine 1932), Senata Kraljevine Jugoslavije (1932-1939) i Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije (1931-1939).

Zbirka predstavlja jedan od ključnih izvora za istraživanje političke historije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije. Iz zapisnika sjednica je vidljiva uloga i značaj slovenske politike i politika drugih naroda nekadašnjih zajedničkih Kraljevina. To gradivo je ključan izvor za proučavanje parlamentarnih iskustava u prvim jugoslovenskim državama, te idejnog razvoja narodnopolitičkih, državnopravnih, te socijalnoprивrednih nazora i politike slovenskih i drugih stranaka u periodu 1919-1939. Njen sadržaj je relevantan za

proučavanje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, njene politike i korelacija između tri jedinstvena jugoslovenska naroda.

Ovo gradivo je bitan izvor za proučavanje jugoslovenske politike između dva svjetska rata. Zadnje poglavlje ovog rada namijenjeno je eventualnim istraživačima narodne historije jugoslovenskih naroda, između dva svjetska rata. U ovom djelu je prikazano više načina za pregled digitalnih snimaka Zbirke stenografskih zabilješki zapisnika sa sjednica Predstavništva, Senata i Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije.

Summary

The aim of the paper is to demonstrate the possibility of online access to archival records, which in current worldwide coronavirus shutdown is actually the only possible way of accessing them. Judging from some of the more pessimistic scenarios, the current situation may not be over any time soon.

The material contains a transliteration of the minutes of stenographic notes of sessions and sessions of the Provisional National Assembly of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (1919), the Legislative Committee of the National Assembly of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (1919), Legislation of the National Assembly of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes), The National Assembly of the Kingdom of Yugoslavia (Senate and National Assembly 1932), the Senate of the Kingdom of Yugoslavia (1932-1939) and the National Assembly of the Kingdom of Yugoslavia (1931-1939).

The collection is one of the key sources for researching the political history of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, i.e. the Kingdom of Yugoslavia. The minutes of the sessions show the role and importance of Slavic politics and the policies of other peoples of the former common kingdoms. This material is an unmistakable source for the study of parliamentary experiences in the first Yugoslav states, and the ideological development of national political, state law, and socio-economic views and policies of Slavic and other parties in the period 1919-1939. Its content is relevant for the study of the entire Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, i.e. the Kingdom of Yugoslavia, its policy and correlations between the three unified Yugoslav peoples.

This material is an unmistakable source for the study of Yugoslav politics between the two world wars. The last chapter of this paper is intended for possible researchers of the national history of the Yugoslav peoples, between the two world wars. This paper presents several ways to view digital recordings of the Collection of shorthand notes from the sessions of the Representation, Senate and Assembly of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, i.e. the Kingdom of Yugoslavia.